

Exodus 16:1-21

2. epištola Pavlova do Korintu 8:1-15

14 „Je to totiž jako s člověkem, který se chystal odcestovat: zavolal své otroky a svěřil jim svůj majetek. 15 Jednomu dal pět talentů, druhému dva, třetímu jeden, každému podle jeho schopností, a ihned odcestoval. 16 Ten, který přijal pět talentů, šel a vložil je do obchodu, a získal jiných pět. 17 Stejně [i] ten, který dostal dva, získal jiné dva. 18 Ale ten, který dostal jeden, odešel, vykopal v zemi jámu a ukryl peníze svého pána. 19 Po dlouhé době pak přišel pán oněch otroků a začal s nimi účtovat. 20 Přistoupil ten, který dostal pět talentů, přinesl jiných pět talentů a řekl: ‚Pane, pět talentů jsi mi svěřil; hle, jiných pět talentů jsem [jimi] získal.‘ 21 Jeho pán mu řekl: ‚Dobře, otroku dobrý a věrný, byl jsi věrný nad málem, ustanovím tě nad mnohým; vejdi v radost svého pána.‘ 22 Přistoupil také ten, [který dostal] dva talenty a řekl: ‚Pane, dva talenty jsi mi svěřil; hle, jiné dva talenty jsem získal.‘ 23 Jeho pán mu řekl: ‚Dobře, otroku dobrý a věrný, byl jsi věrný nad málem, ustanovím tě nad mnohým; vejdi v radost svého pána.‘ 24 Přistoupil pak i ten, který dostal jeden talent, a řekl: ‚Pane, poznal jsem, že jsi tvrdý člověk; sklízíš, kde jsi nezasel, a shromažďuješ, kde jsi nerozsypal. 25 Dostal jsem strach, odešel jsem a ukryl tvůj talent v zemi. Hle, zde máš, co je tvoje.‘ 26 Jeho pán mu odpověděl: ‚Zlý a lenivý otroku, věděl jsi, že sklízím, kde jsem nezasel, a shromažďuji, kde jsem nerozsypal? 27 Měl jsi tedy mé peníze dát směnárníkům, a já bych si po návratu vzal, co je moje, i s úrokem. 28 Vezměte tedy od něho ten talent a dejte tomu, který má deset talentů! 29 Neboť každému, kdo má, bude dáno a bude mít hojnost. Tomu, kdo nemá, však bude odňato i to, co má. 30 A toho neužitečného otroka vyhodte do nejzazší temnoty. Tam bude pláč a skřípění zubů.‘

Matoušovo evangelium 25:14-30

Pánu Bohu to prostě roste!

Seběhlo se to strašně rychle. Majitel ohlásil, že odjíždí na dalekou cestu, zavolal si své služebníky a svěřil jim majetek a rychle odešel. Žádné přechodné období. Žádný trénink. Prostě byl pryč. A zase po čase nečekaně přišel. Žádné přípravy. Prostě byl zpět.

Léta nad tímto rychlým sledem událostí křesťané přemýšlí. Co se to vlastně stalo v Ježíšově příběhu?! Jak to máme dnes chápat? Co nám to má říct? Například:

- a) Žádný ze služebníků nemá svěřen **stejný podíl** majetku. Můžeme rychle odušit: *Bůh tedy není rovnostář*. Ano, jistě. Dává rozdílné úkoly. Zohledňuje schopnosti. V prvním čtení z knihy Exodus jsme četli, že na poušti každý nasbíral podle svých potřeb a možností nebeský chléb, manu. Jedni více a jiní méně, říkal text. Pán Bůh není rovnostář! Ale pokud byste tady chtěli udělat tečku. Tak nemůžete. Tohle není všechno. Zároveň platí: *Bůh je rovnostář*, protože nám všem svěřil život a ten má stejnou důstojnost. Ten časný život. Ten, který má úžasnou hodnotu. Ať jej máme déle a nebo kratší dobu, hodnota života je stejná. Ať jej má někdo více a jiný méně. Je to konstantní jednotka, má stejnou důstojnost. Pořád je to ten jeden stejný život. Stejná hodnota lidství. Pánovy talenty mají v sobě vitalitu, živost - která je stejná, ať má talentů více a nebo méně. Hodnota života, hodnota lidství - jak důležité to dnes opakovat - je stejná!

A dokonce se zasazuje o to, aby měli lidé stejnou startovní čáru, aby je nikdo nerozděloval podle původu a ani podle schopností. Mají dostat stejně najíst a ti, co mohou, mají schopnosti, mají dbát na ty, co nemohou.¹ To obojí jsme četli z Písma.

Ekonomové dnes zvažují, zda na tom není něco pravdy, že by měli mít všichni stejně. To je velká lekce pro ty, co neosívají pole a jen za dotace je sečou, protože by neprodali s výdělkem. To je velká lekce pro ty, co ničí jídlo, dokonce jej pálí a zaorávají jej do země. Tady tedy uklouzla moderní společnost na banánové slupce a krutě se mýlí, když myslí jen na svůj užitek. Jen pro jistotu dodávám, že kdo dělá rozdíl mezi lidmi pro jejich původ, vzdělání, víru či názory a sílu, ten neví nic o evangeliu.

¹ Viz: Exodus 16:1-21, zvláště 18 verš, který je později citován apoštolem Pavlem v 2. Korintským 8:1-15

A ještě jeden důvod pro rovnost před Bohem mám, když myslím vedle toho krásného dočasného života na ten věčný život, který žijeme a budeme jej žít naplno, až pro nás přijde Pán na konci dnů. Bůh milost odpuštění a nového života plánuje, tady i po smrti, pro všechny a bez rozdílu. Rád opakuji to, co přece platí přece, že „Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlnováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.“ (Dopis Římanům 3:22-24) Pán Bůh není lehký zařaditelný, chová se mimo lidské zvyky. Tedy v některých věcech je rovnostář a v něčem není rovnostář. Pánu Bohu to nedělá potíže, zvládne to. Nám to někdy potíže dělá, ale on v tom má pořádek.

- b) Služebníci dostali **talenty**. Talent v přeneseném významu dnes znamená schopnost, ale tehdy to byly peníze ve stříbře. Byl to velký obnos, říkalo se tomu hřivna. Představte si dvacet let své práce. Tak mnoho v celkovém objemu výdělku tehdejšího dělníka byl jeden talent. Služebník dostal ke svému majetku **navíc** ještě majetek pánův. Talenty se nenačítaly k majetku služebníka. V případě skutečného otroka v nejhorším slova smyslu, neměl služebník majetek žádný, leda svůj život před Bohem. Nic nebylo jeho, nic jiného se nevázalo k jeho jménu. Pak by všechno, co spravoval, bylo Pánovo.

Pokud se tedy rozhlédneme po svém majetku, musíme si v Bibli najít jiný příběh, tady se mluví o cizím, svěřeném majetku. A to začíná být pikantní. Pro naši generaci, která si dovedla tak rychle přisvojit českou kotlinu, převzaté domy po sudetských Němcích, je to výzva k pokoře. Vždyť jsme generací, která naprosto nezvládla tzv. privatizaci *národního majetku*, který měl údajně sloužit lidu a on sloužil jen některým. Naše generace dovolila, že byla privatizace provedena rozkradením a osvojením majetku zase jinými (někdy i stejnými) jedinci, kteří si na majetek dělali nárok i před tím. Ještě dodnes není mnohým jasno, co je to obecní, společné, spolkové, sborové. Rozhoduje to, co je moje. To vlastní. A tady je *svěřenství*.² A pojem svěřenství vlastně vrací až nový Občanský zákoník. Téměř jsme jej neznali. Snad zbytek šlechty se tak choval k majetku jako ke svěřenému...

- c) Peníze jsou proto, aby dělaly jiné peníze. **Nesmí ležet**. To, co jsme dostali svěřeno, nesmí ležet ladem. Pokud budeme hledat soudobou alternativu k tomu, že Pán rozdal, svěřil talenty a rychle odešel, musíme přemýšlet: „*Co jsou to ty talenty, které máme my?*“ To je klíčová otázka pro naše porozumění. Bylo by dobré si udělat čas, určitě i s dětmi a docela vážně se zastavit v modlitbě a klást si otázku: „*Co jsem dostal, když jsem uvěřil? Co mi Pán svěřil do péče jinak, než těm ostatním? Co je můj úkol?*“ Není na to obecná odpověď. Víím to jen já sám pro sebe!

Ale poradím: Hledejte něco, co jsme dostali navíc, na co nemáme nárok, co jsme si nevydělali, co o nás nic nevypovídá, co vydává svědectví o bohatství a moci svého majitele. Nese to nastálo jen a jen logo našeho Pána. Růst toho talentu se vůbec netýká naší osobnosti. Jak jsme k tomu přišli, tak to zase rychle od nás odejde. Kdykoliv. Bez ptaní. Tam někde budou naše talenty.

Toto je třeba řešit co nejdříve, jinak se budeme mořit s tím, co nemusíme nést a budeme kašlat na to, co bychom měli opečovávat a budeme jednou moc překvapeni, co to po nás Pán chce, až přijde. Je pomalu konec školního roku. Jeden učitel mi svěřil několika slovy své myšlenky: „Myslím, že těmi mými talenty jsou ty na chvíli svěřené děti v třídě. Někdy nesnadné, těžké a složité, se kterými si nevím rady. Možná těmi svěřenými talenty jsou také manželky, manželé, děti, nejbližší, přátelé, sousedé...“

- d) Poslední služebník z těch tří, kteří přijali do správy Pánův majetek, přišel s přesvědčením, že **ví, jaký je Bůh**: „*Pane, poznal jsem, že jsi tvrdý člověk; sklízíš, kde jsi nezasel, a shromažďu-*

² Viz: **Svěřenství** <https://cs.wikipedia.org/wiki/Svěřenství%C3%AD> a nebo pojem **trust**, viz: <http://business-center.cz/business/pojmy/p6-trust.aspx>

ješ, kde jsi nerozsypal. Dostal jsem strach, odešel jsem a ukryl tvůj talent v zemi. Hle, zde máš, co je tvoje.' (25:24-25)

Jenže: Pánův majetek má geneticky dáno, že se množí. V obou předchozích případech, u jednoho i druhého služebníka, to bylo stoprocentně. Poslední služebník nevěřil, že by to bylo možné. Pohrdal onou genetickou schopností. V kalkulaci zvažoval jen svoje schopnosti - já zaseju (investuji) a já budu shromažďovat (obchodovat) - a pán si přijde a bude sklízet a shromažďovat můj výdělek. Přemýšlel jen o svých výkonech. Tvrdil, že také ví, jaký je on sám...

Přeceňoval se: „Přece já nebudu dřít pro jiného!“ a **podceňoval se:** „Jó, já se do toho pustím a ono se mi to stejně nepovede! Ještě na to doplatím!“

Jak čteme z evangelia, mýlil se ve všem. Nešlo tak o jeho schopnosti a o jeho práci. Zbytečně se bál. Proto mu Pán řekl, že měl použít práci jiných - penězoměnců - aby využili geneticky danou schopnost jeho majetku. Peníze by totiž rostly v jakýchkoliv rukou!

A my na rozdíl od tohoto služebníka, nevíme, jaký je Bůh, nevíme, jak je možné, že se mu to tak rodí pod rukama. Teprve svého Boha poznáváme, nespěchejme tedy se závěry... A dokonce, my nevíme ani pořádně to, jací jsme my. Vůbec nic nevíme! Víme jen, že Bůh může všechno! Můžeme přijít i o to, co je skutečně naše. Služebník přišel i o svůj vlastní život.

Ale to nebude náš konec! Dnes vykračujeme jinou cestou života, než ten poslední služebník. Určitě, tak to je, amen!